

Gods beloften
in het persoonlijk leven   deel 2

Verschillende
beloften

Tweede leesavond

GODS BELOFTEN IN HET PERSOONLIJK LEVEN deel 2.

VERSCHILLENDE BELOFTEN, vragen.

Er is een grote verscheidenheid van beloften. Om een recht gebruik van Gods beloften te maken, is het nodig kennis te hebben van de verschillende beloften. God heeft met de vele soorten van Zijn beloften in de vele soorten van onze noden voorzien (ds.Harinck).

Lees bijlage 1: ds. Harinck, beloften die betrekking hebben op dit leven

Vraag 1: Wat leren we omtrent God wanneer we in de beloften over verschillende personen en hun omstandigheden lezen? (Ps. 146:7-9; Jes. 57:15).

Vraag 2: De verschillende beloften spreken over verschillende noden. Wat is het nut daarvan? (1 Petrus 5:7; Filipp. 4:6-7)

Lees: beloften die betrekking hebben op het toekomstige leven, beloften van de wet

Vraag 3: door de werken van de wet kunnen wij niet meer zalig worden. Wat is nu de functie van de wet?

Beloften die de zaligheid betreffen

Vraag 4: Wat betekent het dat de beloften der zaligheid algemeen zijn? (Joh. 6:40; 1 Tim.1:15, DL Hoofdstuk 2 art.5).

Vraag 5: strijden de algemene beloften van het Evangelie met de verborgen verkiezing?

Vraag 6: Waar ligt de schuld als de beloften van het Evangelie ons niet de zaligheid brengen? (Mat.23:37; Hebr. 3:18 t/m 4:2).

Vraag 7: wat zijn onvoorwaardelijke beloften? Geef eens een voorbeeld.

Vraag 8: wat zijn voorwaardelijke beloften? Geef eens een voorbeeld.

Vraag 9: Wanneer je naar Joh. 6:39 en 40 kijkt, wat is dan een onvoorwaardelijke belofte en wat een voorwaardelijke belofte? Strijden deze beloften met elkaar? Heeft God soms twee willen of is het één wil met

twee zijden? Hoe kan vers 40 waar zijn in het licht van vers 39? Of is God in beide waar?

Lees Bijlage 2: Comrie

Gods doel

Vraag 10: wat het gebruik van de voorwaardelijke beloften betreft: waartoe dienen deze voorwaardelijke beloften?

Vraag 11: wat kan hier een moeilijkheid zijn?

Vraag 12: om zulke mensen te bemoedigen noemt ds. Comrie drie dingen waar het werkelijk op aan komt. Welke?

Vraag 13: ds. Comrie wijst de weg om van de voorwaardelijke naar de onvoorwaardelijke beloften te vluchten. Welke raad geeft hij?

Lees nu ook: Bijlage 3: Teellinck

Lees bijlage 1: ds. Harinck

De allergrootste belofte

Vraag 14: hoe luidt de allergrootste belofte van het genadeverbond?

Vraag 15: wat is de grond van deze grote verbondsbelofte?

Het nut van vele soorten beloften

Zomaar een belofte ons toe-eigenen, zonder dat er in ons hart behoefte is aan het beloofde, leidt tot zelfmisleiding en zelfbedrog.

Vraag 16: welke raad geeft à Brakel in zijn Redelijke Godsdienst, deel 1, blz. 1073 en blz. 1075?

Ook Erskine geeft ons een goede raad:

Zondaar! Alle schatten, die u nodig hebt om u te verrijken, zijn verborgen in het veld van de beloften. Ja, dat is Gods schatkamer en de deur is geopend, opdat u daarin zoudt gaan en daarvan nemen welke belofte u nodig hebt. Al de werken, deel 2, blz. 98.

Bijlage 1: ds. C. Harinck, VERSCHILLENDE BELOFTEN

De Bijbel staat vol met beloften. Gods beloften maken de Bijbel een boek vol troost. Er is ook een grote verscheidenheid van beloften. Om een recht gebruik van Gods beloften te maken, is het nodig kennis te hebben van de verschillende beloften. Zij hebben immers betrekking op de verschillende omstandigheden waarin we ons kunnen bevinden. God heeft met de vele soorten van Zijn beloften in de vele soorten van onze noden voorzien. Vandaar dus nu eerst een kort overzicht van de soorten beloften.

Beloften die betrekking hebben op dit leven.

Wij hebben de neiging om bij Gods beloften alleen te denken aan beloften die betrekking hebben op onze zaligheid en het toekomstige leven. Wij vergeten dan echter wat de apostel zegt: 'maar de godzaligheid is tot alle dingen nut, hebbende de belofte van het tegenwoordige en van het toekomstige leven'(1 Tim. 4:8). Sommigen vinden het bijna profaan om te denken dat God Zich ook bemoeit met de kleine dingen van het dagelijkse leven. Zij zouden bidden om een zoekgeraakte sleutel weer te mogen vinden niet juist vinden. Maar de Heere wil God voor Zijn kinderen zijn voor dit en voor het toekomstige leven, voor lichaam en voor ziel, voor grote en kleine noden. Daarom vinden we in de Bijbel veel beloften betreffende de noden en zorgen van ons tijdelijk leven. Het zijn beloften die verbonden zijn met het houden van Zijn geboden. Mozes sprak tot Israël: 'En gij zult de HEERE, uw God, dienen, zo zal Hij uw brood en uw water zegenen; en Ik zal de krankheden uit het midden van u weren' (Ex. 23:25).

Het zijn beloften, verbonden aan een oprecht dienen van de Heere. Een leven met God is een goed en gezegend leven. Zulke mensen delen in Gods bijzondere zorg. Jezus wees zijn discipelen op de vogels, die niet maaien en geen voorraden aanleggen in hun schuren. Hij sprak over de leliën des velds, die niet arbeiden en spinnen, en toch door God bekleed worden. De belofte dat God zorgen zal voor die Hem vrezen, wekken ons op om te doen wat de apostel aanraadt: 'weest in geen ding bezorgd, maar laat uw begeerten in alles, door bidden en smeken, met dankzegging, bekend worden bij God'(Filipp. 4:6).

Beloften die betrekking hebben op het toekomstige leven.

De Bijbel kent veel beloften betreffende het toekomstige geluk van hen die in Christus geloven. De Heere belooft Zijn kinderen dat zij het nieuwe Jeruzalem zullen beërven, dat uit de hemel van God zal neerdalen. Openb. 22:3-5. De beloften van het toekomstige geluk ondersteunen de gelovigen gedurende hun reis door de aardse woestijn. Zij verzoeten de bitterheid van het lijden en het sterven.

Beloften van de wet

Het zijn de beloften, die in verband staan met het verbond der werken, waarin God de mens op gehoorzaamheid aan Zijn gebod het eeuwige leven beloofde. Door de verbreking van dit verbond is dit pad niet meer begaanbaar. Het is voor eeuwig onmogelijk om door de werken van de wet de zaligheid te verwerven. Toch heeft de wet nog een functie. De volmaakte gehoorzaamheid die de wet eist, moet ons brengen tot de genadige beloften van het Evangelie. Zij beloven ons wat de wet eist.

Evangelische beloften

Zij worden zo genoemd om ze te onderscheiden van de beloften van de wet. Ze zijn vrij en genadig en in overeenstemming met de bron waaruit zij ontspringen, namelijk Gods liefde en genade in Christus. Zij spreken niet van verdienste, maar van genade. Zij bieden de goederen van het genadeverbond zondaren aan zonder prijs en zonder geld. 'O, alle gij dorstigen, komt tot de wateren, en gij, die geen geld hebt, komt, koopt en eet, ja, komt, koopt zonder geld, en zonder prijs wijn en melk' (Jes. 55:1). Deze teneur loopt door al deze beloften heen. Daarom heten zij evangelische beloften.

Beloften op het houden van Gods geboden

In het algemeen belooft de Heere: 'En wie zijn weg wel aanstelt, dien zal Ik Gods heil doen zien' (Ps. 50:23). Zij zijn bedoeld om ons op te wekken God te dienen overeenkomstig Zijn geboden.

Beloften ter ondersteuning in het dragen van het kruis.

De Heere nodigt ons daarin uit om onze zorgen op Hem te werpen en belooft uitkomst te geven. 'Wentel uw weg op de HEERE, en vertrouw op Hem, Hij

zal het maken'(Ps. 37:5). God staat bekend als een Toevlucht en een hoog Vertrek en als de Hulp in benauwdheden. Zij zijn bedoeld om kracht voor het dragen van het kruis bij de Heere te zoeken. Ps. 145:14, Jes. 40:29.

Persoonlijke beloften

Sommige gelovigen hebben een persoonlijke belofte van God ontvangen. Een persoonlijke belofte is een bijzondere schat voor een gelovige. Gods kinderen kennen zulke persoonlijke beloften, waarvan ze zeggen: 'God heeft één ding gesproken, ik heb dit tweemaal gehoord: dat de sterkte Godes is'. De Heilige Geest brengt de belofte dan met zoveel overreding en warmte tot ons hart, dat we deze als een persoonlijke belofte van God omhelzen. We ervaren het als tot ons gesproken. Het brengt leven, troost en sterkte met zich mee. Het is zo vriendelijk en vol troost en zo gepast aan onze omstandigheden. We lezen van de Messias: 'De Heere HEERE heeft Mij een tong der geleerden gegeven, opdat Ik wete met de moede een woord te rechter tijd te spreken'(Jes. 50:4). Het is meestal een belofte die de Heere eens tot Abraham, tot Jakob, Mozes, David, Maria.....sprak, maar wij ervaren het alsof de Heere dit tot ons persoonlijk zegt.

De vele beloften in de Bijbel tonen ons de goedheid, barmhartigheid en ontferming van God over ellendige, gevallen zondaren, die, zoals het doopformulier zegt: *om der zonden wil aan allerhande ellendigheid, ja aan de verdoemenis zelf onderworpen zijn*. De grote verscheidenheid aan beloften leert ons dat er hulp is beloofd voor alles wat de gelovige op zijn pad ontmoeten kan.

Brakel, *redelijke Godsdienst, dl. 1, blz. 1072:*

Opdat de kinderen Gods door de veelheid en verscheidenheid van lichamelijke en geestelijke tegenheden niet zouden bezwijken, maar daardoor geheiligd zouden worden, zo heeft de Heere vele beloften aan hen gedaan, met welke een gelovige moet werken, om daardoor getroost en gesterkt te worden.

Brakel zegt dat wij in alle omstandigheden getroost zouden zijn, als we meer werk zouden maken van de beloften. We zullen dan met David kunnen zeggen: 'Dit is mijn troost in mijn ellende, want Uw toezegging heeft mij levend gemaakt'(Ps. 119:50).

Beloften die de zaligheid betreffen

de voornaamste beloften zijn 'de beloften der zaligheid'. Deze beloften worden zo genoemd omdat zij over de zaligheid gaan en alles wat daarmee in verband staat, zoals de wedergeboorte, de bekering tot God, het geloof in Jezus Christus, de vergeving van de zonden, de heiligmaking, de aanneming tot kinderen, de volharding in het geloof en het eeuwige leven. Het is onnodig te zeggen dat de meeste beloften in de Bijbel daarover gaan.

De beloften der zaligheid zijn algemeen. God belooft in die beloften ieder die in Christus gelooft de verlossing van het verderf. Het is een algemene belofte, die geldt voor alle mensen. De grote belofte van het Evangelie verwoordt dit duidelijk. 'Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe'(Joh. 3 : 16). Het gaat in die beloften dikwijls over *een iegelijk*, ongeacht wie hij of zij ook is. Er is geen beperking wie deze beloften mag geloven of gebruiken. Ze worden gericht tot zondaren in het algemeen. 'Dit is een getrouw woord, en alle aanneming waardig, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is om de zondaren zalig te maken'(1 Tim. 1:15).

We mogen Gods Woord hier niet verbasteren en het woord 'zondaren' veranderen in 'gevoelige' of 'ontdekte zondaren'.

Owen, Works, dl. 11, blz. 229:

Ik zeg dat zij gedaan worden aan zondaren en dat als zondaren onder geen andere geschiktheid wat dan ook. Waren de beloften niet gedaan aan zondaren, dan waren zij niemand gedaan. Er zou nooit iemand gevonden worden die in een andere staat of conditie is.

God richt de belofte van zaligheid tot de verst afgelegen volken: 'Wendt u naar Mij toe, wordt behouden, alle gij einden der aarde; want Ik ben God, en niemand meer'(Jes. 45:22). Hij belooft genade voor verharde zondaren en biedt hun het heil van de Messias aan. Zelfs tot goddelozen komt dit woord van genade. 'De goddeloze verlate zijn weg, en de ongerechte man zijn

gedachten; en hij bekere zich tot de HEERE, zo zal Hij Zich zijner ontfermen, en tot onze God, want Hij vergeeft menigvuldiglijk' (Jes.55:7).

Comrie, Heidelbergse Catechismus, blz. 5:

De gehele inhoud van het Evangelie bestaat alleen in een verklaring van Gods goede wil in Christus tot ons arme, verloren en onmachtige zondaren, in een weg van zaligheid, die God door Zijn eeuwige wijsheid heeft uitgedacht en naar Zijn grote ontferming tot onze troost aan ons geopenbaard heeft in Zijn Woord.

Zo sprak de Heere Jezus tot de menigte in algemene woorden over Zichzelf als de grote Gave van de Vader aan een verloren wereld en zei: 'Mijn Vader geeft u het ware Brood uit de hemel' (Joh. 6:32). De algemene beloften vormen de grote inhoud van het Evangelie. Wij kunnen dit dikwijls niet goed plaatsen en zeggen: Hoe kan God nu de zaligheid beloven aan ieder die in de gekruisigde Christus gelooft, als Hij niet alle mensen tot de zaligheid heeft uitverkoren? Sommigen gaan zo ver, dat zij stellen dat deze beloften alleen voor de uitverkorenen zijn. Maar de algemene beloften van het Evangelie strijden niet met de verborgen verkiezing. God is waarachtig, ook in deze algemene beloften van het Evangelie. Hij handelt niet geveinsd. De oorzaak dat deze beloften zondaren niet de beloofde zaligheid brengen, moet gezocht worden in de weigering zich te bekeren en in Christus te geloven. De beloften der zaligheid zijn algemeen. Zij spreken over een *ieder* die gelooft.

Calvijn, Institutie, III.24.17:

'Maar', zult u zeggen, 'als het zo is, kan men maar weinig vertrouwen stellen in de beloften van het Evangelie, want wanneer die over Gods wil spreken, stellen ze dat God iets wil wat in strijd is met Zijn onveranderlijke besluit'.

Integendeel! Hoe algemeen gesteld de beloften van de zaligheid ook zijn, toch is er geen enkele afwijking ten opzichte van de predestinatie der verworpenen in, als we maar oog hebben voor de uitwerking die de beloften hebben. wij weten dat de beloften eerst dan in ons werkzaam worden, wanneer wij ze in geloof aannemen. Wanneer er daarentegen niet het minste geloof bestaat, is tegelijk de belofte ongeldig geworden.

Bijzondere of speciale beloften

Er staan in de Bijbel beloften, die in het bijzonder betrekking hebben op Gods kinderen. Het zijn beloften die behoren tot het nieuwe verbond, het verbond der genade. Deze beloften spreken van de liefde, de trouw, de zorg en de genade die de Heere Zijn kinderen toedraagt. Zij openbaren wat God Zich jegens hen voorgenomen heeft. Zij staan in verband met de onveranderlijke liefde en gunst van God ten opzichte van de uitverkorenen. Het zijn beloften, die begrepen zijn in de éne grote belofte van God tot Zijn volk: 'Ik zal hun tot een God zijn, en zij zullen Mij tot een volk zijn' (Jer. 31:33).

Jer. 31:34; Jes. 54:9; Ezech. 20:41; Ezech. 36:27; Rom. 6:14; Jes. 43:2.....

God verklaart dikwijls in Zijn Woord dat Hij Zijn beloften ten opzichte van Zijn volk, de ware gelovigen, zeker zal nakomen. Er was God zóveel aan gelegen om Zijn kinderen daarvan te overtuigen, dat Hij Zijn beloften met een eed heeft bevestigd. 'Waarin God, willende de erfgenamen der beloftenis overvloediger bewijzen de onveranderlijkheid van Zijn raad, met een eed daartussen is gekomen; opdat wij door twee onveranderlijke dingen, in welke het onmogelijk is dat God liege, een sterke vertroosting zouden hebben, wij namelijk die de toevlucht genomen hebben, om de voorgestelde hoop vast te houden' (Hebr. 6:17 en 18). Hij heeft beloofd niet te feilen in Zijn trouw en Zijn verbond niet te schenden. Deze specifieke en op Zijn kinderen gerichte beloften verschaffen de gelovigen grote zekerheid en troost. Zij zijn hun toevlucht en sterkte, wanneer alle andere zekerheden ons verlaten, ons vlees en hart bezwijkt. (Ps. 73:26).

Onvoorwaardelijke en voorwaardelijke beloften

De bekendste onderscheiding in de beloften die in de Bijbel te vinden zijn, is de onderscheiding tussen *onvoorwaardelijke* en *voorwaardelijke* beloften. Het is een belangrijke en al eeuwen gehanteerde onderscheiding tussen Gods beloften.

Onvoorwaardelijke beloften zijn beloften waaraan voor hun vervulling geen voorwaarden verbonden zijn. Zij zeggen wat God soeverein besloten heeft te doen, zonder betrekking op wat de mens doet of niet doet. We kunnen daarbij denken aan de belofte die God aan Noach deed om de wereld nooit

meer door een zondvloed te laten vergaan (Gen. 6:13). Die belofte is van niets van of in de mens afhankelijk. Zo'n belofte vinden we eveneens in de profetie van Jesaja omtrent de maagdelijke geboorte van de Messias. De profetie luidde: 'Daarom zal de Heere Zelf ulieden een teken geven: Zie, een maagd zal zwanger worden, en zij zal een Zoon baren, en Zijn Naam IMMANUEL heten' (Jes. 7:14). Het zijn beloften die beginnen met de uitspraak: 'En het zal geschieden'. 'En daarna zal het geschieden, dat Ik Mijn Geest zal uitgieten over alle vlees' (Joël 2:28). Tot de onvoorwaardelijke of absolute beloften horen al de beloften waarin God soeverein zegt wat Hij zal doen, ongeacht wat de mens doet of denkt. Zij roepen ons toe: 'Mijn raad zal bestaan, en Ik zal al Mijn welbehagen doen' (Jes. 46:10). Het zijn beloften die God aan Christus heeft gedaan betreffende Zijn gemeente, de uitverkorenen. Allen die deel hebben aan Christus, hebben daardoor ook deel aan de beloften die God aan Christus als het Hoofd van Zijn gemeente heeft gedaan. In Christus is Gods kinderen alles beloofd wat tot dit en het toekomstige leven nodig is. Deze beloften uit het verbond der genade zullen niet feilen. Zij zijn absoluut en zeker. In Ezechiël 36 vinden we verschillende van zulke beloften. De Heere belooft daar: 'En Ik zal u een nieuw hart geven, en zal een nieuwe geest geven in het binnenste van u; en Ik zal het stenen hart uit uw vlees wegnemen, en zal u een vlees hart geven'. Het gaat in deze beloften steeds over wat God *zal* doen. Er is geen voorwaarde die de mens eerst moet vervullen.

Voorwaardelijke beloften zijn beloften aan wier vervulling een voorwaarde is verbonden. Zo is de bekende belofte van zaligheid en redding van het verderf die we lezen in Johannes 3:16 verbonden met de voorwaarde van het geloof. Jezus leerde: 'Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe'. De grote opdracht om de wereld in te gaan en het Evangelie alle mensen te verkondigen spreekt van deze zelfde voorwaarde van het geloof. Jezus beval: 'En Hij zeide tot hen: Gaat heen in de gehele wereld, predikt het Evangelie aan alle creaturen. Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden; maar die niet zal geloofd hebben, zal verdoemd worden' (Mark. 16:15,16). Terwijl de absolute beloften spreken over wat God ongeacht de mens doen zal, spreken de voorwaardelijke beloften over wat God zal doen als bepaalde voorwaarden

door de mens worden vervuld. Zij missen hun vervulling als de voorwaarden niet worden voldaan. Toch komen ook de voorwaardelijke beloften uit dezelfde bron als de absolute beloften, namelijk de liefde en ontferming van God. Voorwaardelijke beloften zeggen wat God doen zal als de voorwaarden worden vervuld. Zij gaan niet altijd in vervulling. In het ontvangen van de onvoorwaardelijke beloften zijn we passief, maar in de vervulling van de voorwaardelijke beloften wordt er iets van ons geëist. Als we deze voorwaarde niet vervullen, ontvangen we de inhoud van de belofte niet.

De allergrootste belofte

We kunnen alle beloften samenvatten in één grote belofte, namelijk de belofte die God tot Abraham sprak: 'Om u te zijn tot een God, en uw zaad na u'(Gen. 17:7). In Christus belooft God: 'Ik zal u tot een God zijn en gij zult Mij tot een volk zijn'. Het is de grote belofte van het genadeverbond. De grond van deze grote verbondsbelofte is de door Christus aangebrachte verzoening. Als Gods Zoon niet had beloofd de zonde te voldoen, hadden wij mensen nooit anders gehoord dan: 'Vervloekt is een iegelijk die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet, om dat te doen'(Gal. 3:10). Maar nu klonk vanaf de berg Sinaï: 'Ik ben de HEERE uw God'. En roept God in het Evangelie: 'Neigt uw oor, en komt tot Mij, hoort, en uw ziel zal leven; want Ik zal met u een eeuwig verbond maken'(Jes. 55:3). *Ik zal u tot een God zijn*, belooft de Heere. Het is het hoogste wat God aan een zondaar geven kan. Hij kan immers niets geven wat meer is dan Zichzelf. Het is het rijkste en het gezegendste woord dat God ooit sprak. Het omvat alle beloften van de Bijbel. Het betekent een volledige terugkeer van God tot de mens. Gods heilsplan zal uitlopen op de vervulling van deze grote verbondsbelofte.

Het nut van vele soorten beloften

Er is een grote verscheidenheid aan beloften in de Bijbel. Het nut van de vele soorten beloften die God in de Bijbel doet is, dat zij passen bij allerlei soort van noden. We mogen en moeten ook hierin Gods leiding zoeken en in onze omstandigheden biddend de Bijbel lezen.

Nee, we mogen Gods Woord zeker niet gebruiken als een soort spel, zoals men wel eens hoort vertellen. Men zegt dan: Ik besloot de Bijbel open te doen en het eerste woord waarop mijn ogen zouden vallen te beschouwen

als Gods antwoord op mijn problemen. Maar Gods Geest kan ons wel via het lezen van de Bijbel of langs een andere weg een belofte onder de aandacht brengen, die een antwoord is op onze beproevingen. Het is echter wel geboden te bedenken dat we Gods beloften niet maar te pas en te onpas op onze omstandigheden mogen toepassen. Als het recht ligt in ons hart, zal er tussen wat God belooft en wat wij nodig hebben een troostrijke overeenstemming zijn. Dit zal ons bewaren voor het kwaad van de aanmatiging en het zelfbedrog. Zo maar een belofte ons toe-eigenen, zonder dat er in ons hart behoefte is aan het beloofde, leidt tot zelfmisleiding en zelfbedrog. Er moet een heilige overeenstemming zijn tussen onze nood en wat God belooft. À Brakel zegt in dit verband dat we erop moeten letten aan wie de beloften worden gedaan en oordeelt:

Als men een belofte zich voorstelt, moet men aandachtig letten aan wie zij gedaan zijn. Zonder grond zich beloften toe te eigenen is een grote dwaasheid, is inbeelding en bedriegt de ziel tot haar verderf. Brakel, Redelijke Godsdienst, dl. 1, blz. 1073.

Beschouw aandachtig de hoedanigheden dergenen, aan wie de belofte geschiedt, die of onmiddellijk bij de belofte staan, of in de voorwaarde. Leg uw gestalte dan daarbij in de tegenwoordigheid des Heeren en laat de Heere en uw geweten rechter zijn, of die zaken in u zijn. Redelijke Godsdienst, dl. 1, blz. 1075.

De predikanten van de Nadere Reformatie willen dat we vooral zullen letten op de hoedanigheden, waarvan veel beloften spreken. Zij oordelen verder, dat we alle beloften lief moeten hebben. zijn alle beloften mij dierbaar? We kunnen uitzien en werkzaam zijn met de beloften van vergeving, maar onverschillig staan tegenover de beloften van heiligmaking. De apostel wil dat de beloften ons niet alleen zullen doen verlangen naar verzoening met God, maar ook onze heiligmaking zullen bevorderen. ‘Dewijl wij dan deze beloften hebben, geliefden, laat ons onszelven reinigen van alle besmetting des vleses en des geestes, voleindigende de heiligmaking in de vreze Gods’(2 Kor. 7:1).

Erskine, Al de werken, dl.2, blz. 98

Zondaar! Alle schatten, die u nodig hebt om u te verrijken, zijn verborgen in het veld van de beloften. Ja, dat is Gods schatkamer en de deur is geopend, opdat u daarin zoudt gaan en daarvan nemen welke belofte u nodig hebt.

Bijlage 2: Comrie, Eigenschappen des geloofs, H. 14, blz. 552.

VOORWAARDELIJKE EN ONVOORWAARDELIJKE BELOFTEN (blz.552)

Gods doel

Wat het gebruik van de voorwaardelijke beloften betreft, kunnen wij duidelijk afleiden dat ze enerzijds dienen tot beproeving van onszelf, en ons anderzijds van Gods gunst verzekeren, als we de genoemde gesteldheden kennen. Maar er moet wel een moeilijkheid opgelost worden. Een oprecht kind van God staat altijd wantrouwend tegenover zichzelf. Hij is bang dat hij tekort zal schieten en dat hij zich kan bedriegen ten aanzien van de verzekering die hij heeft op grond van zijn bevindelijke ervaringen; ervaringen die volgens de voorwaardelijke beloften toch op genade berusten. Daarom zegt hij: 'O, ik durf niet ontkennen dat ik een treurende ben, en zo meer, maar wie weet, of dat uit de ware grond voortkomt? Of het diep genoeg gaat? Of mijn hart -hoewel ik tranen stort- smelt, verbreekt en verootmoedigd wordt? Daarom kan en durf ik de voorwaardelijke beloften niet op mijzelf toepassen!'.

Hierop zou veel gezegd kunnen worden, maar we zullen in slechts enkele woorden weergeven waar het werkelijk op aankomt.

In de eerste plaats dit: als deze vrees van u echt is en bij u uit bezorgdheid voortkomt, hebt u een van de meest echte bewijzen van genade. Alles wat u ontvangt, doet u niet trots worden, laat u geen rust vinden en niet iets van uzelf denken. Maar het maakt u nog armer, en des te meer berooid en noodlijdend, zodat u vurig verlangt naar méér en uzelf veroordeelt, omdat u niet wordt wat u zo graag wilt zijn. Wees niet bevreesd, er is hoop ten aanzien van uw toestand!

In de tweede plaats is er niet een bepaalde trap of maat vastgesteld waaraan de zaken moeten voldoen, maar alleen waarheid! Deze kan heel klein zijn, zoals een mosterdzaad, en ook vergezeld gaan met heel veel van het tegenovergestelde. Er kan bijvoorbeeld droefheid zijn, en toch ook heel veel hardheid en gevoelloosheid.

Wees er -in de derde plaats- van verzekerd dat u die vereiste trap en maat hebt bereikt als geen enkele maat die u ooit hebt gehanteerd, u

tevredenstelt, maar dat u altijd blijft verlangen naar méér, naar iets wat dieper en bestendiger is.

Stel dan tenslotte pogingen in het werk om het voorwaardelijke beloftewoord toe te passen naar gelang van wat er in u leeft. En als u bang bent dat wat u hebt gebrekkig is, probeer dan van de voorwaardelijke naar de volstreckte beloften te vluchten. U zult daar ervaren dat diezelfde genadegaven zonder voorwaarde beloofd worden. Pleit daarop, en uw geloof zal versterkt worden om de voorwaardelijke beloften aan te nemen. Er is immers geen voorwaarde die geëist wordt, of ze wordt in de volstreckte belofte beloofd en zonder voorwaarden toegezegd.

Een voorbeeld

Voorwaardelijke belofte: 'Zalig zijn die treuren'.

Onvoorwaardelijke belofte: 'Zij zullen komen met geweën'

En zo geldt dat voor al de andere beloften. Op deze wijze vlucht men nu van de voorwaardelijke naar de onvoorwaardelijke beloften om de beschuldigingen te ontgaan. Die vinden namelijk plaats als de ziel bestreden wordt over de trap en maat of de oprechtheid van haar werkzaam bezig zijn, waarop de voorwaardelijke belofte gericht is. Als men zo mag vluchten, hoeft men niet al te zeer die strijd aan te gaan, maar mag men de onvoorwaardelijke belofte aangrijpen. En als ze dat niet met een gelovige toe-eigening kan doen, laat de ziel dan daarop pleiten. Laat ze dan zeggen en roepen tot de Heere: O, Heere, ik ben bevreesd om de belofte aan te nemen die gedaan is aan degenen die treuren. Want ik ben bang dat ik niet genoeg treur en dat mijn hart niet smelt als was voor het vuur. Maar toch, U bent mijn Getuige in de hemel dat het mij om genade te doen is die het hart verbreekt en de ziel verootmoedigt. En nu, Heere, terwijl ik mijn volstreckte machteloosheid zie om een diamant te vermurwen, neem ik mijn toevlucht tot U. Hebt U niet beloofd het stenen hart weg te nemen? O God, ik stel mijn hart zonder ook maar één enkele voorwaarde in Uw hand, als leem in de hand van de grote Pottenbakker. Och Heere, Heere, doe het naar Uw Woord, en zo meer. U zult merken dat het ruimer wordt in uw ziel, en uw geloof zal versterkt worden om de voorwaardelijke belofte in het bijzonder op uzelf toe te passen en eigen te maken.

Geliefden, ik kan niet alle situaties opnoemen waarop de onvoorwaardelijke beloften betrekking hebben. ik ben er echter wel van verzekerd dat er geen toestand is waarin een godvruchtig mens ooit geweest is of in komen kan, of er is een belofte in de Bijbel die daarop ziet en waarop hij in die toestand door geloof leven mag. O, er is een rijke voorraad in het Woord! Onderzoek het dag en nacht, en pas dan zal het zoet voor u zijn.

(hierover meer in de volgende leesavond).

Bijlage 3: Johannes Teellinck: De levendmakende kracht van Gods beloften.

Een dringend advies en een vermaning aan Gods kinderen.

Het is hard nodig om goed te letten op Gods beloften om daardoor moed te vatten. Let daarom op het volgende: bedenk en geloof nu eens dat alles wat God in het verbond der genade van ons eist, Hij dat ook Zelf belooft te geven. In Ezechiël 36:27 staat: 'Ik zal maken dat gij in Mijn inzettingen zult wandelen en Mijn rechten zult bewaren en doen'. Mijn waarde christenen, bedenk toch dat bij God alle dingen mogelijk zijn. God Zelf belooft in u te zullen werken wat Hij u beveelt om te doen! Grijp daarom moed, en geloof dat God u zal leiden op de rotssteen -van christelijke deugden- die voor u te hoog zou zijn. Ps.61:3. Grijp door het geloof toch de sterkte van God aan. En let er door het geloof toch op dat God in Jesaja 40:29 zegt dat Hij de moede kracht geeft en de sterkte vermenigvuldigt van hem die geen krachten heeft. Welnu, ga er dan op uit, grijp moed, sla de hand aan de ploeg en ga aan het werk dat u hebt te doen.

Als God ons namelijk iets belooft ten behoeve van onze ziel, wil Hij ons dat ook werkelijk geven, maar zó dat we de middelen daarvoor moeten gebruiken om het beloofde te ontvangen. De Heere belooft aan de uitverkoren Joden dat Hij het stenen hart uit hen weg zal nemen, Ez.36:26 en 27, maar Hij voegt wel in vers 37 eraan toe: 'Daarenboven zal Ik hierom van het huis Israëls verzocht worden, dat Ik het hun doe'. Daarmee geeft God duidelijk aan dat Zijn beloften het gebruik van de middelen niet uit- maar insluiten.